

Orientering om Garder skole

Saksbehandler: Cathrine Grinna Skjeltorp	Saksnr.: 19/00108-1
Behandlingsrekkefølge	Møtedato
Formannskapet	28.01.2019
Kommunestyret	11.02.2019

Rådmannens innstilling:

Saken tas til orientering. Videre drift på Garder skole, herunder bruk som alternativ opplæringsarena, avgjøres i neste handlingsprogram.

Vestby kommune

SAKSUTREDNING:

Bakgrunn for saken

Kommunen har tidligere vedtatt at skolegrensen mellom Garder og Vestby oppheves, i den forstand at elevene på Garder skole har kunnet velge om de skal gå på Garder eller Vestby. Fra august 2018 har det vært tre elever på Garder skole. Fra begynnelsen av oktober har det vært to elever.

I november 2018 fikk kommunen en henvendelse fra underdirektør hos barnehage- og utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen som var bekymret for den skolefaglige forsvarligheten på Garder skole. Henvendelsen kom på bakgrunn av kommunens innrapportering av elevtall i GSI (grunnskolen informasjonssystem) høsten 2018. Fylkesmannen ba om at det ble gjort en vurdering av om skoletilbudet som ble gitt på Garder var forsvarlig.

I vurderingen av skoletilbudet på Garder skole ligger et behov for en skolefaglig vurdering. Vurderingen er gjort på bakgrunn av Opplæringsloven, lærerplan LK06 og føringer fra Utdanningsdirektoratet.

Vurderingen baserer seg på tre betraktninger. Den første er rekruttering og utvikling av lærerkompetansen ved skolen. Det andre er forskning om effekten av skolestørrelser for elevenes læring og sosiale fungering. Det tredje er føringer fra direktoratet, læreplanen og skolens fokus på grunnleggende ferdigheter.

Rekruttering og utvikling av skolefaglig kompetanse

De fleste skoler i Norge har en størrelse på 100 til 300 elever. I internasjonal sammenheng er det svært få store skoler i Norge, med unntak av Oslo. Professor Hans Bonesrønning ved Institutt for samfunnsøkonomi, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) påpeker at skoler med en viss størrelse har lettere for å skaffe og beholde lærere med høy kvalitet, noe som er viktig for skolekvaliteten. En viktig diskusjon er også hvordan skolene utvikler lærerkompetansen. Teamorganisering og lærersamarbeid bidrar til å øke kompetansen i skolen. Bonesrønning sier at det er nok lettere å få til på skoler av en viss størrelse, enn der miljøene er mindre.

Rådmannen ser at skolene i stadig større grad har behov for spisskompetanse innen forskjellige områder. Det blir stadig større behov for fagkompetanse i for eksempel programmering og koding. Små enheter utfordres raskt av utfordringer med å kunne rekruttere den nødvendige spisskompetansen vi har behov for i fremtiden. I Kunnskapsdepartementet arbeides det med nye nasjonale fagplaner fra 2019. Vi har grunn til å tro at det vil bli stilt større krav til å kunne gi elevene en betydelig bredde og dybde i opplæringstilbudet. Dette må skolene våre kunne legge til rette for. Lærere uttrykker at de ønsker å lære av, og sammen med kollegaer.

Forskning på skolestørrelse og elevenes faglige og sosiale utvikling

Det finnes ulike oppfatninger om skolestørrelse, og det som undersøkes er gjerne om skoler med 50-250 elever gir fordeler eller ulemper framfor store skoler med 500-1200 elever. Skoler med mindre enn 10 elever eksisterer praktisk talt ikke i Norge i dag. Thomas Nordahl, professor i pedagogikk ved høgskolen i Hedmark, har foretatt

Vestby kommune

noen undersøkelser som dokumenterer at det kan gå ut over både læringsmiljø og læringsutbyttet om skolene blir for små. Hvor grensen går er ikke entydig, men hans forskning tilsier at det ligger omkring 60 – 70 elever. Nordahl viser for øvrig til at danske forskere vil si at skoler ikke bør være mindre enn 100 – 120 elever. Direktør Per Dalin i stiftelsen IMTEC (International Movement Towards Educational Change) viser til en internasjonal studie som har konkludert med at det ideelle elevantallet ved en skole er når rektor har mulighet for å lære fornavnet på alle elevene. Tallet er beregnet til ca. 300. En norsk undersøkelse har også konkludert med at trivselen var størst i klasser med ca. 20 elever (Sødal, 1996)

Føringer fra direktorat og gjeldende læreplanverk

Det vises til en rekke eksempler fra direktoratets læringsressurser som vektlegger et sosiokulturelt læringssyn (læring som aktivitet) som forutsetter adekvate interaksjonsformer mellom elever med ulike styrker, ferdigheter og mestringsnivåer. Det å dele med andre sine erfaringer, om det er nederlag eller suksesser, er noe både de som deler og de som deltar lærer mye av.

På den måten blir også elevenes forskjeller inkludert og verdsatt. Når det jobbes på denne måten er elevene medvirkende i hele læringsprosessen, både i hvordan de tilpasser strategiene til egen preferanse, men også hvordan de kan utvikle sin læring av det faglige innholdet videre. Det at læringsarbeidet relateres ikke bare til innhold men også til hvordan elevene lærer, gjør innlæringen mer personlig relevant. Samtidig åpnes det for ulike måter å lære på.

Utviklingen av muntlige ferdigheter starter i tidlig småbarnsalder, og opplæringen i skolen må derfor bygge på og videreutvikle ferdighetene. Muntlige ferdigheter blir utviklet gjennom aktivt deltakelse for å kunne bli i stand til å mestre muntlige sjangre i stadig mer komplekse lytte- og talesituasjoner. Denne utviklingen er knyttet til innhold, språk og uttrykksmåter som kjennetegner de ulike fagene.

På de laveste nivåene fører opplæringen fram til å kunne uttrykke egne meninger, framføre muntlige tekster, fortelle sammenhengende om opplevelser, ta ordet etter tur i en samtale, og lytte og gi respons til andre. Opplæringen på høyere nivå leder fram til å kunne ytre seg med grunngitte synspunkter, drøfte faglige spørsmål på ulike kunnskapsområder, forstå og ta hensyn til hvordan ulike uttrykksmåter påvirker budskapet, og vurdere egne ferdigheter.

Alternativer

- Garder skole kan legges ned, og all skolekretsen slås sammen med Vestby krets.
- Retten til å velge skole for elever bosatt i Garder krets fjernes, og elevene må gå på Garder skole. For dette alternativet kan man legge inn retten til å gå på Vestby dersom eldre søsken allerede går der.

Vurdering

For å kunne opprettholde et forsvarlig tilbud på Garder skole, må antall elever økes. Dette kan gjøres ved å fjerne retten elever fra Garder har til å kunne velge hvilken skole man ønsker å gå på. Garder skole vil da få rundt 70 elever. Garder skole har

Vestby kommune

ikke plass til 70 elever, kapasiteten er på 60 elever, fordelt på tre «trinn». Dersom det ikke bygges på Garder skole vil den altså fortsatt være en fådelt skole.

Etter rådmannens oppfatning vil det uansett være vanskelig å gi et likeverdig skoletilbud på Garder skole, så lenge skolen er fådelt. Det vil være en markant forskjell i tilbudet som gis elevene på Garder, og det tilbudet de øvrige elevene i Vestbyskolen får. Forskjellen vil være stor, både på skolemiljø og på læringsutbytte.

Rådmannens vurdering er at elevenes rett til opplæring i samsvar med lov og forskrift, herunder læreplanverk forutsetter en organisering i klasser/grupper som ikke vil være mulig på Garder skole.

Dersom man velger å gjeninnføre «tvang» til å gå på Garder skole, kan dette gjøres på forskjellige måter;

1. De som bor i Garder skolekrets og som skal begynne på 1. trinn fra og med august 2019, må begynne på Garder skole. Da vil det gå 7 år før alle som bor i kretsen går på Garder skole.
2. De som skal begynne på 1.trinn, og som har eldre søsken som går på Vestby skole, kan velge om de vil begynne på Garder eller Vestby. Erfaring fra når vi har flyttet skolegrensen syd i kommunen tilsier at de fleste vil velge at 1.trinnseleven skal begynne der eldre søsken går. Dette alternativet gjør at det kan ta 10-20 år før alle som bor i skolekretsen til Garder går på Garder skole.

Det er alternativ 2 som har blitt brukt tidligere i kommunen ved endring av kretsgrenser. Dersom kommunestyret ønsker å fjerne valgfriheten som befolkningen i Garder nå har, anbefaler rådmannen sterkt alternativ 1, da alternativ 2 i dette tilfelle vil medføre et utilfredstillende skole- og læringsmiljø i lang tid.

Rådmannen ser for seg at hvis det ikke skal være ordinær skoledrift på Garder skole kan skolen brukes som en underavdelingen av Oasen aktive skoletiltak, med hovedvekt på barneskoleelever. Vestby kommune har per i dag ca 20 elever som er fullt oppdekket med spesialpedagog og/eller assistent. Mange av disse elevene strever med å lære når det er mange til stede, og er derfor en del ute av klasseundervisningen.

Vestby skole har siden august 2017 hatt et prøveprosjekt hvor noen av disse elevene er på Rokker gård noen dager i uka. Dette tilbudet viser seg så langt å ha hatt god effekt på flere av elevene. Tilbudet på Rokker gård har også hatt gjesteelever fra andre skoler i kommunen.

Grunnskolen har blitt mer og mer teoritung og dette passer ikke for alle. Erfaringer fra Oasen viser at når elevene begynner på videregående klarer de seg stort sett bra fordi de som regel velger en yrkesfaglig studieretning.

Rådmannen ser også for seg at Garder skole kan brukes som opplæringsarena for elever innenfor autismespekteret. Skolene i kommunen har elever med diagnose innenfor autismespekteret, og opplæringen av de elevene krever en spesiell kompetanse og/eller erfaring. I dag går noen av disse elevene på en annen skole enn nærskolen fordi nærskolen mangler denne kompetansen.

Vestby kommune

Konklusjon

Rådmannen er av den oppfatning at tiden har gått fra Garder skole. Dagens krav til opplæringsmiljø og skolemiljø gjør det umulig å se for seg at man kan gi et likeverdig tilbud på Garder skole.